

Трикур Максим Юрійович,

Студент 3-го курсу юридичного факультету

КНУ імені Тараса Шевченка

ВЕБ-САЙТ ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ

Однією з рис двадцять першого століття є бурхливий розвиток Інтернету. Невід'ємною частиною Всесвітньої мережі є веб-сайти, багато з яких приносять своїм власникам дохід від розміщення реклами, платного надання доступу до певних ресурсів тощо. Цілком природним за таких умов видається розвиток правовідносин, об'єктом яких є веб-сайти. **Метою даної статті є спроба визначення правового статусу веб-сайту в Україні.** Це має значення при вирішенні питання про те, які норми права потрібно застосовувати у пов'язаних із веб-сайтами правовідносинах.

На даний момент правова дефініція веб-сайту міститься у кількох підзаконних нормативно-правових актах:

1. Наказ Державного комітету телебачення та радіомовлення "Про забезпечення оприлюднення у мережі Інтернет інформації щодо діяльності Держкомтелерадіо" від 23.01.2009 N 17;

2. Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України "Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади" від 25.11.2002 N 327/225;

3. Розпорядження Київської міської державної адміністрації "Про деякі питання функціонування офіційного Веб-порталу Київської міської влади" від 19.12.2003 N 2392.

Усі вищезгадані акти визначають веб-сайт однаково, як «сукупність програмних та апаратних засобів з унікальною адресою у мережі Інтернет разом з інформаційними ресурсами, що перебувають у розпорядженні певного суб'єкта і забезпечують доступ юридичних та фізичних осіб до цих

інформаційних ресурсів та інші інформаційні послуги через мережу Інтернет».

Далі спробуємо прокоментувати і поточнити вищезазначене поняття.

Під *програмними засобами* зазвичай розуміють програму, яка відповідає за роботу веб-сайту. На комп'ютерному жаргоні таку програму іноді називають «двигуном» сайту. Ініціатор створення сайту може або звернутися до програміста для розробки «двигуна» веб-ресурсу з нуля, або використати вже наявні у вільному доступі програми, наприклад, Wordpress або Joomla. У правовому розумінні програма-«двигун» сайту є твором, що охороняється авторським правом (п.2 ч.1 ст.434 Цивільного кодексу України, п.3 ч.1 ст.8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Апаратна частина веб-сайту – це обладнання, завдяки якому веб-сайт може бути видимим для користувачів Інтернету. Власник веб-сайту може використовувати для розміщення у Всесвітній мережі свій комп'ютер, однак найчастіше він звертається до відповідних юридичних осіб за наданням послуг *хостінгу*. Аналіз договорів про надання послуг хостінгу, що зазвичай розміщені на сайтах компаній-постачальників таких послуг, дає змогу визначити розміщення сайту на веб-сервері як договірне зобов'язання про надання послуг, до якого мають застосовуватися норми Глави 63 Цивільного кодексу України.

Унікальна адреса в мережі Інтернет – це *доменне ім'я*. З приводу його правової природи тривалий час точаться суперечки серед науковців. Деякі з них вважають доменне ім'я речовим правом, деякі називають нетиповим об'єктом інтелектуальної власності, інші розглядають доменне ім'я у контексті особистих немайнових прав. Автор вважає, що розглядати правову природу доменного імені потрібно залежно від його змісту, але для цілей даної статті розглядатимемо домен як засіб адресації комп'ютерів у Всесвітній мережі Інтернет до певних веб-ресурсів за допомогою системи доменних імен (DomainNameServer – DNS). З точки зору користувача домену, реєстрація певної Інтернет-адреси та її делегування (зв'язування із

розміщеними на сервері файлами сайту) є послугою, а отже, до відносин у сфері делегування і реєстрації доменних імен між реєстратором і реєстрантом мають застосовуватись положення Глави 63 Цивільного кодексу.

Інформаційні ресурси веб-сайту – це його «контент», тобто зміст. В залежності від змісту інтернет-сайту він може охоронятися або нормами авторського права, або нормами права промислової власності.

Окрім елементів, вказаних у легальному визначенні веб-сайту, автор вважає доцільним виокремити ще одну його складову – *графічне оформлення* сайту, яке знаходить своє відображення у взаємному розташуванні різноманітних графічних елементів веб-сторінки. Видається очевидним, що графічне оформлення веб-сайту є твором і охороняється авторським правом.

Крім того, смислове навантаження, що розкриває зміст сайту, є інформацією як об'єктом цивільних прав.

Таким чином, веб-сайт являє собою сукупність елементів із різним правовим статусом.

Укладаючи правочин стосовно веб-сайту, сторони мають досягти згоди щодо передачі майнових прав інтелектуальної власності на програмну частину веб-сайту, його контент та графічне оформлення, а також передачу права вимоги у правочинах із надання послуг хостінгу та реєстрації, делегування і технічної підтримки доменного імені.